

Bohoslužby v Zábřehu 15.května 2022

J 13,31-35

Milé sestry, milí bratři, zkusme se na chvíli přenést o nějaké to století zpět do jedné místnosti někde v Jeruzalémě na počátku velikonočních svátků. Ocitáme se v příjemné společnosti. I když příjemná proto, protože je zde Ježíš, úžasný člověk. Všichni ho máme rádi, všichni ho obdivujeme. Možná ani sami neumíme přesně vyjádřit, co nás na něm tolik zaujalo. U každého to bude patrně něco jiného. Ježíš umí skvěle vykládat Mojžíšův zákon. Samotné by nás nikdy nenapadlo, jak je tento zákon plný života, i když se v něm píše spíš o trestech a přinášení obětí. Ježíš také uzdravuje, koná mnoho dalších činů, které pomáhají lidem v těžkých situacích. Získal si naši důvěru. Nepochybujeme o jeho slovech, věříme tomu, že i když někdy dělá věci neobvyklé, ví proč. Kvůli Ježíši je na této hostině příjemně.

Když se zvedá k odchodu jeden z učedníků, Jidáš, tak to vlastně ani moc nevádí. Stejně není příliš oblíben. Stále se mu něco nelíbí, zdá se být celkem vychytralý, mezi sebou se ptáme, proč ho Ježíš povolal? Nedá se o něm říct, že by byl důvěryhodnou součástí tohoto společenství. Jakoby se cítil být něčím víc než my ostatní. I když v tom asi nebude sám. Kluci Zebedeovci s tím lobingem jejich matky, aby obsadili čestná místa v Ježíšově království, to také moc hezké nebylo. Co si o sobě myslí? Petr je také takový vejta, jednou mu něco došlo dřív než těm ostatním a už ze sebe dělá kdovíco. I Ježíše se odvážil napomenout. Však také dostal co proto. Šimon Zélóta může nahánět strach, občas je takový radikální a když je v ráži, asi by nebylo dobré potkat ho v temné uličce. Tak by se dalo pokračovat dál a dál. S Ježíšem je to prima. I s některými dalšími. Ale jiné by zde člověk moc vidět nemusel. Ovšem Ježíš je zde mít chce. Všechny. To je velmi důležité.

Jidášovým odchodem se nálada změnila. Nikdo moc netuší, proč odešel. Ví to jen Ježíš. A Ježíš mluví i o svém odchodu. To je trochu něco jiného, než když společnost opustí Jidáš. Možná by bylo jedno, jestli Jidáš nebo někdo jiný z učedníků. Odchod Ježíše je však problém. A to ze dvou důvodů. Na prvním místě je to smutek loučení s někým blízkým. Všem učedníkům přirostl k srdci. I zde sedí kvůli němu. Pocity ztráty se dají těžko vykreslit. Jsou bolestivé. To si jistě uvědomujeme i v jiných situacích. Vždycky, když je nám někde dobře a má to skončit, je to nepříjemné. Mnozí měli dobrou partu ve škole, nebo někde na pracovišti, které se rušilo. Konec jedné éry je tedy takový zvláštní.

Cesty Ježíše a učedníků se rozdělit musejí. Patří to k životu následování, kdy přece jen nejde sedět v lavici a učit se. Je také třeba to naučené převést do praxe, nést dál, předávat druhým, přinášet z toho ovoce. Jinak by to učení nemělo žádný smysl. Ježíš nemůže být s učedníky stále, nejde to, aby jen sledovali jeho dílo. Musejí o tom díle svědčit ostatním. Končí jedna část jejich cesty světem, aby mohla začít druhá. To je třeba si uvědomit. Konec něčeho nepřichází proto, že je to špatné, ale protože otevírá prostor něčemu novému. To nové má také svůj smysl, svou důležitost. Ježíš přeci neodchází, že by měl už učedníků plné zuby a dál ho to s nimi nebavilo. Jeho důvody jsou jiné a dělá právě proto, že učedníkům toto rozdělení jejich cest pomůže. Do světa nepřicházejí jako Ježíšův doprovod, ale jako jeho vyslanci. To znamená mají mluvit jeho jménem, mají k němu odkazovat.

Konec času tráveného v Ježíšově blízkosti nepřináší jen problém bolestného loučení. Ježíš je stmelující autorita. Říká učedníkům, co mají dělat, vede je cestami, které vybral. Oni jen jdou za ním. A i když jsou mezi nimi nějaké ty spory a nejasnosti, kvůli Ježíšovi drží pohromadě, táhnou za jeden provaz. Co stane, až odejde? Jak toto společenství bude vypadat? Podobná otázka trápila spoustu významných lidí v průběhu dějin. Proto se vždy snažili ustavit nástupce, nebo alespoň nastavit nějaký princip, jak toho nástupce určovat. Obvykle to celkem fungovalo, i když také to nezabránilo občasným válkám a bojům o nástupnictví. Nejen na královském trůně.

Ježíš svého nástupce vybral a nevybral. Mluvíme o důležitosti, které se dostalo Petrovi. Ježíš jej nazval skálou, na které stojí církev, svěřil mu, aby pásł jeho beránky. Ale jednu věc neudělal, alespoň ji nikde přímo nečteme. Neřekl ostatním, až odejdu, odkazuji vám, že máte poslouchat Petra, jako bych to byl já sám. A Jana s Jakubem ustavují za jeho pomocníky. Takhle to Ježíš neudělal z jednoho prostého důvodu. Jeho nástupcem je celé společenství učedníků. Svého Ducha nedává jen jednomu vyvolenému, ale všem. Jak si to potom oni sami domluví mezi sebou, kdo bude co dělat, to už je věc učedníků. Ale to základní, že Ježíše nereprezentuje jen jeden vybraný, ale celá církev, to má být stále zřejmé, to je na prvním místě. Autorita Petra z toho vychází až následně, když platí odkaz, nebo vlastně příkaz, který Ježíš svým učedníkům do jejich budoucího působení dal. Jsou spojeni vzájemnou láskou, tato láska je vnějším znakem jejich příslušnosti k Ježíši.

Jako jsem miloval já vás, milujte i vy jedni druhé. Jsou to jistě krásná slova. Ale nemají to být jen slova. Má to být naplnění našeho života. Mít druhé rád se může zdát být lehké. Ovšem není to tak jednoduché. Právě proto, že je tam ta podmínka, jako Ježíš miloval nás. Co to znamená? Na jednu stranu můžeme vidět lásku, která jde až do krajnosti. Láska, která se obětuje za druhé. Ježíš se nechal zatknout, nechal se soudit, nakonec přibít na kříž a zabít. Nedělal to sám pro sebe. Pokud učedníci sledovali jeho život, museli přeci pochopit, že jeho moc byla veliká. Neměl by problém sám se ubránit zatčení, přeargumentovat své soudce. Dokonce, ve chvíli, kdy trpěl na kříži, mohl způsobit, aby hřeby z jeho ran vyklouzly a on v poklidu odešel. Kdyby myslel jen na sebe, nebyl by to pro něj problém. Ježíš však na sebe nemyslel. Myslel na nás na

všechny, kteří musíme pohledět na jeho kříž a přemýšlet nad tím, proč věci došly tak daleko, že zrovna tento báječný člověk končí tak drasticky. Milovat druhé tak, že se kvůli nim něčeho vzdáme, svého pohodlí, věcí, ale také určité kvality života, to je asi celkem srozumitelné. Děláme to minimálně jako rodiče. Protože máme rádi své děti, umíme se pro jejich dobro nasadit, zapomenout na své touhy a potřeby. Takto nás Ježíš bezpochyby miloval.

Láska, která vydává sebe sama, to není celé spektrum Ježíšovy lásky k učedníkům. Když se zamyslíme nad tím společenstvím, které sedělo u jednoho stolu s Ježíšem, nebylo zrovna ideální. Přesto je Ježíš měl rád všechny. Dokonce i toho Jidáše. Měl je rád, i když věděl, že někdy moc nechápou jeho učení, měl je rád, i když věděl, že v Getsemane všichni utečou. Měl rád Petra, i když věděl, že se k němu v těžké chvíli nebude znát. Toto se nedá označit za lásku obětující. Je to láska přijímající, respektující, neodsuzující. Ježíš všechny své učedníky znal velice dobře. Tedy s jejich chybami, s temnými stránkami jejich života i jednání. Pro nás jsou takové znalosti o druhých spíš překážkou v tom, abychom je měli rádi. Nejednou najdeme mnoho důvodů, proč druhé mít rádi nemůžeme, než naopak. Což znamená, že držet se tohoto Ježíšova příkazu opravdu jednoduché není. Je těžké mít tu lásku k sobě navzájem, jako on měl k nám. Těžké, ne však nemožné.

Povelikonoční církev je společenství, které stojí na počátku něčeho nového. Potřebujeme najít cestu, jak se v tom novém zorientovat, jak fungovat, abychom zde nebyli zbyteční. Můžeme se určitě spolehnout na mnoho lidských ustanovení, dohod, které mezi sebou uzavřeme. Ovšem všemu tomu předchází Ježíšův důraz na vzájemnou lásku. Přeci jen tehdy, když je mezi námi takovéto pouto, mnoho věcí jde snáz. I těžké překážky se takto dají snáze zdat. Když k nám přicházejí lidé zvenčí, když nás naše okolí pozoruje, vidí na prvním místě právě funkčnost těchto vztahů. Vidí, jestli jsou jen formální, hrané, nebo hluboké. Tady je možná celkem zajímavé sledovat určitý paradox, jak jsme schopni se vydat do krajnosti v různých službách, ale mezi sebou se moc nemusíme, držíme si odstup od jiných církví, případně o křesťanech s jiným náhledem mluvíme urážlivě, odsuzujícím. Křesťan s jiným náhledem nemusí být člen jiné církve či jiného sboru.

Je zvláštní, že Ježíš tuto lásku k druhým přikazuje. Tato láska nestojí na povrchních pocitech. Nestojí vůbec na pocitech. Je to láska, ke které se lze rozhodnout. To je také důležité. Máme-li o ni usilovat, nejedná se nic, co by bylo před námi složitě ukryto. Stačí jen v sobě něco přepnout, uvědomit si, že toho druhého, kterého máme před sebou Ježíš dokázal milovat. Aniž by se mu chtěl jakkoliv zalíbit, Ježíš ho měl rád. Tato vzájemná láska tím pádem vychází z poznání Ježíše, poznání sebe a vidění toho druhého jako bratra nikoliv odsouzence před soudem. Je třeba si to uvědomit, aby naše vztahy k druhým nekončili na tom, že nám není dáno od Pána mít tyto lidi rádi. Dáno nám je bohatě. Stačí se rozhodnout to přijmout.

Církev po Ježíšově vzkříšení je vyslána, aby nesla svědectví o jeho životě. Nemusíme si doufat, že jsme v této situaci sami bez Ježíše. Ježíš je s námi. Nejen v každém z nás, ale v každém z našich bratří a sester. Když to umíme vidět, když to přijmeme, potom se jistě mohou dít významné věci. Takové, které se děly všude tam, kam Ježíš se svými učedníky přišel.

Pane Ježíši, spojuje nás tvá láska. Prosíme pomáhej nám poznávat, že tato láska není jen chvilkovým pocitem, ale rozhodnutím, jak vnímat své blízké i svět kolem nás.

Amen.